

KAMAIANA HAWAIIANS,

[de muzikale carrière van Jan 'Kaulani' op der Heijde; auteur: Gerrit A. Venema]

Uit: Den Haag, 1980 tot 2009.

Oprichter, leider en hawaiiangitarist en zanger: Jan op der Heijde (ook John Kaulani)

Geboren: Zaandam , 28 september 1934; overleden: Delft, 27 oktober 2009.

Algemeen.

Jan was een autodidact op het muzikale vlak. Hij is van nature muzikaal en als jeugdige al intensief bezig met muziek, diverse instrumenten (gitaar, bas, uke) maar ook de techniek interesseerde hem. Hij maakte al vroeg zelf radio's en repareerde radio's en tv's.

Muzikale start.

Hij was in de jaren zestig/zeventig de bassist (6 jaar) van de Hawaiian Selection van Jan de Roode. Hierna bij bands als de ADCD band@ van Ed van der Voort als bassist, bij de Keoni Hawaiians van Jan van Elk almede bij de Wahelo Hawaiians van Walter Niesing beide als bassist, In de jaren zeventig tijdens een optreden van een banjo orkest De Plonkers in Rotterdam komt Jan in contact met de band en hoort dat hun bassist onverwacht is vertrokken. Geen probleem zegt Jan, ik haal mijn bas en speel wel even mee. Dat even is 10 jaar geworden en tijdens de optredens en repetities kwam het gesprek op Hawaiianmuziek (zat dus toch echt in zijn genen) en Jan polste sommige leden of er interesse was om een Hawaiianband te starten.

Oprichten Kamai'ana Hawaiians.

Aldus besloot Jan om met enige leden samen begin tachtig Jan's eerste band op te richten. Deze eerste bezetting was als volgt:

Jan op der Heijde hawaiiangitaar, Piet van Achterbergh gitaar en zang, Thea Rutjes ukelele en zang, Leen de Pauw bas.

Piet van Achterbergh had vroeger al Hawaiian muziek gespeeld in een band en vond het leuk de draad weer op te pakken. Piet speelde aardig gitaar, had een mooie volle en zware stem die voor Hawaiian nummers heel geschikt was. Hij zong een beetje jazzie.

Leen de Pauw was niet echt een bassist maar dat kon geleerd worden en aldus geschiedde.

Thea Rutjes speelde al ukelele in de Plonkers (een AGeorge Formby achtige band) en ook Hawaiian-nummers en in een Amumu deed zij het leuk.

Een naam was snel gevonden: Kamai'ana Hawaiians (betekent vrij vertaald AOldtimers@) en er werd in Scheveningen in de kelder van zwembad De Blinkert een oefenruimte gehuurd kosten Fl. 20,00 per ochtend, waar druk werd gewerkt aan nummers en kwaliteit. Die kosten waren toch wel wat hoog en na een jaar werd besloten om bij Jan thuis te gaan oefenen. Dat was ook gezelliger en voldeed goed.

Optredens.

Inmiddels zijn we aangekomen in de eind zeventiger jaren / begin jaren tachtig en kon je de band al vaak tegenkomen. Dat was ook nog een goede tijd voor Hawaiian bands want je kon bijna overal spelen: bejaardentehuizen, sociale en culturele avonden, particuliere feestjes, braderieën enz. We hadden toen ook de jaarlijkse contactdagen bij Gerard Dillen in Haarlem thuis, waar heel bijna Hawaiian Nederland bijeen kwam en waar informatie werd gedeeld en uitgewisseld.

Giel Geerlings organiseerde vanaf ongeveer 1979 in Sprundel Hawaiiandagen maar daarvoor al, in 1961 waren Marcanti en de Ahoy-hal het toneel van grote gebeurtenissen, maar ook op andere plaatsen werden in die tijd vele grotere evenementen georganiseerd. En zeker niet te vergeten de Internationale Steelgitaar dagen in Oudewater van Hans de Jong zelf steeler bij een Countryband, hier was altijd de zondag gereserveerd voor de Hawaiianbands en -mensen.

De Kamai'ana Hawaiians maken in 1990 hier voor het eerst hun opwachting op het Hawaiianpodium, dat was in de bovenzaal, ze waren in goed gezelschap want de Kilima's waren er toen ook. Ook in 1991 staan ze hier op het podium.

Jan deed zijn public relations heel goed want vanaf 1994 tot en met 1996 speelt de band op de Pasar Malam Besar in Den Haag op het Tong Tong Podium.

CD productions.

In 1994 in juli is op de Luau in Velsen Noord ook aanwezig Mario Biesmans van Mabi Recording, zij is allround muzikante maar ook Hawaiiangitariste; zij heeft ook een goed geoutilleerde geluidsstudio in Geulle en zij heeft het plan opgevat om een CD te maken van de Nederlandse bands die op dat moment actief zijn en met wie zij het aandurft. De Kamai'ana's zijn ook in Velsen Noord en worden ook gevraagd of ze aan deze CD willen meewerken. Het is de bedoeling dat er zo'n 8 bands op komen met totaal 16 nummers, iedere band twee nummers.

In de zomer van 1994 worden de nummers samengesteld en opgenomen in Geulle. Inmiddels wordt op 1 januari 1995 in Nederland de Stichting Hawaiianmuziek en -cultuur Nederland [HMCN] opgericht door een aantal mensen die de Hawaiianmuziek een warm hart toedragen en op hun eerste Promotiedag op tweede Paasdag 17 april in Heemskerk, wordt deze CD ten doop gehouden en spelen alle bands die op de CD staan op het podium aldaar. Die dag was een doorslaand succes en betekende voor de bands die eraan meededen een nieuwe mijlpaal in hun bestaan.

De Kamai'ana's staan met de nummers Onder Wuivende Palmen gezongen door Jan zelf en On A Little Bamboo Bridge gezongen door Piet van Achterbergh op deze CD.

In 2000 komt volume 2 uit en hierop staat het nummer Whispering Sea, een instrumentaal die door Jan uitstekend en gevoelig wordt gespeeld.

Helaas komt Leen de Pauw te overlijden in 1996 en dit was een gevoelige klap. Na enig zoeken kwam Bram Pasanea de band versterken als bassist.

Jan in de eigen studio.

In de jaren 70 was Jan al druk bezig met multi-recordings op zijn Revox'en en later Tascam 4-sporen cassettedeck en daarna 8 sporen spoelenrecorders. Nog later werden de opnametechnieken verbeterd, werd aanvullende apparatuur aangeschaft en kreeg zijn studio een professioneel aanzien.

Waren het in het begin begeleidingstapes die hij maakte voor anderen met gitaar-bas-uke en eventueel strings later in de Oranjelaan werd de CD van Re-United opgenomen met Ed van der Voort hawaiiangitaar, Dini van Raam zang, Doreen Hofman zang en Wilma van den Berg zang. Een zang trio dat uiterste aandacht vereiste. Uke en gitaar speelden hier Corrie en Loek Siepke., Jan zelf bespeelde de bas.

Deze productie van Jan was bedoeld om er een CD van uit te brengen bij een maatschappij en het pleit bijzonder voor Jan dat hij met zijn beperkte middelen een perfect product afleverde waar de studio bijna niets aan hoefde te doen want in 2000 bij Rarity Records, kwam toen uit A Song To Hawaii door Re United.

Ook was Jan heel actief met het maken van one-man-opnamen waarvan verschillende cassettes en CD's uitkwamen en hierop kun je ook duidelijk zijn voorkeur voor fijne Hawaiianmuziek horen, maar ook zijn CD's met Indische liedjes zijn een prima stukje werk. Een paar titels: Nacht Over Java - The Best Of John Kaulani vol 1 en 2 - Tradewinds en nog andere. En altijd met een passend hoesje of mooie cover.

Ik herinner me ook de CD van Wim van Lien met jazzy opnamen, Aloha From Holland. Jan's laatste project was de CD van Enjoy: Enjoy the music of Enjoy met Ton Hoelen hawaiiangitaar en Hans Kandou, leider.

Zijn klank en voorkeur.

Jan had een duidelijke smaak en stijl. Een beetje de oude klank met een warme en duidelijke Hawaiiangitaar, geen poespas, geen riedeltjes, geen omwegen maar eenvoudig en toch samenhangend. Geen bas met eigen melodielijnen en dat gold ook voor de gitaar. Over de ukelele kan ik dat niet schrijven want ik heb hem nooit horen zeggen dat de ukelele te dominant aanwezig was, Remco's (Houtman) spel, hoewel soms uitdagend, kon hij goed verdragen. Hij was ook bijzonder gesteld op de Indische liedjes en de zgn. krontjongnummers die hij ook vaak zelf zong en ik weet nog dat ons aller Bram Pasanea me wel eens heeft gezegd dat hij met Jan wel een aantal

keren uitspraaklessen heeft gedaan. Zelf vond ik Jan met zijn Vox Humana het fijnst klinken, ik heb nog even de CD Dutch Hawaiian Stars vol. 2 opgezet en daar speelt hij Whispering Sea op die hawaiiangitaar en daar word je stil van.

-3-

Techniek, in zijn studio en daarbuiten.

Ik begon deze biografie met het gegevens dat Jan autodidact is en zich zelf alles heeft aangeleerd. Hij had een technisch gevoel van nature en heeft dat in zijn leven goed uitgebouwd voor zover hij dat kon.

Ik ken Jan en Cor vanaf de Bontekoekade in Den Haag. Dat was voor mij in 1985 toen ik voor het eerst kennis maakte met de Nederlandse Hawaiianwereld bij Gerard Dillen. Daar in Den Haag had Jan al zijn eenvoudige faciliteiten en maakte hij al cassettes. Later in de Oranjelaan werd zijn studio al aardig uitgebreid en daar werd ook zijn eerste CD van Re-United opgenomen. Hij bouwde ook zijn eigen versterkers voor de hawaiiangitaar en Jan kennende klonken die uiteraard altijd beter ondanks hun eenvoud. Hij had ook zijn complete eigen geluidsapparatuur voor het optreden met de band en delen daarvan werden ook benut thuis en wie er ook maar een beroep ook deed.

De laatste jaren was Jan de geluidsman in de Regentenkamer in de Laan van Meerdervoort en daar deed hij zijn uiterste best om met beperkte middelen er toch een goed geluid uit te krijgen. Hij lag nog wel eens in de clinch met een band wanneer een bas te hard klonk of een zanger de boventoon voerde waar het niet hoorde. Naar mijn mening had Jan een goed gevoel voor de geluidsverhoudingen binnen een Hawaiianband en hij had ook zo zijn eigen mening over het volume. Ook op de Hawaiian Promotiedagen heeft Jan ons regelmatige geholpen met het regelen van het geluid in de foyer.

Wat mij bijzonder opviel de laatste jaren toen de computer zijn intrede deed, was zijn inzet, vasthoudendheid en gebruik van de verschillende pakketten en het zich eigen maken van de audio technieken om de bands op te nemen, te mixen. Hoewel ik soms wel eens zag dat er op een toetsen bord veel functies zitten en je heel goed moet onthouden waar en welke.

Besluit.

Aan het eind van dit biografisch levensverhaal kunnen we vaststellen dat John Kaulani binnen de Hawaiianwereld een eigen plek innam waarbij allereerst zijn hulpvaardigheid als begeleidingsmuzikant opviel en het gemak waarmee hij dat deed bij voor hem toch soms vreemde bands. Dan zijn ontwikkeling als hawaiiangitarist vanaf dat ik hem leerde kennen (1985) en de warme klank die hij had. Hij bespeelde alle instrumenten op zijn manier en verwerkte die in zijn vele one-man-band cassettes en CD's.

We verliezen in hem een gedreven persoon die leefde voor de muziek en er veel voor over had. Soms schoot er wel eens wat bij in maar een compliment voor Cor zijn steun en toeverlaat die hem in alles heeft ondersteund, waar mogelijk. Jan en Cor hadden 5 kinderen te weten 3 zoons en twee dochters. Aloha John.

Velsen Noord, 28 oktober 2009

Gerrit A. Venema.

Noot van de webmaster

Gerrit Venema is secretaris van de Stichting HCMN, de overkoepelende organisatie van Hawaiiimuziek en – Cultuur in Nederland